

DOI: 10.32347/2076-815x.2020.75.297-308

УДК 711.1:711.4:711.5

к.т.н. **Панкєєва А.М.**,
pankeevaanna@i.ua, ORCID: 0000-0002-7915-6651,
Черноносова Т.О.,
chernonosova1962@meta.ua, ORCID: 0000-0002-5926-8111,
Мороз Н.В.,
moroz-natasha@lenta.ru, ORCID: 0000-0001-6093-9376,
Харківський національний університет
міського господарства імені О.М. Бекетова

СТВОРЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ

Розглянуто досвід створення та функціонування індустріальних парків у світі та в Україні. Досліджено ознаки, характеристики та класифікації індустріальних парків, які необхідно враховувати при ініціюванні їх створення та подальшому розвитку.

Ключові слова: індустріальні парки; спеціальні економічні зони; промислові території; промислова зона.

Постановка проблеми. Як показує досвід зарубіжних країн, створення індустріальних парків є одним з найважливіших факторів модернізації промисловості, зокрема на існуючих майданчиках промислових підприємств, які припинили своє існування. Сьогодні у світі функціонує понад 15 тис. індустріальних парків.

Проблемам створення та функціонування індустріальних парків присвячено багато досліджень. Дану проблематику досліджували у своїх роботах Л.Я. Бенівська, В.М. Галасюк, О.О. Єгорова, І.В. Митрофанова, О.О. Молдован, Г.В. Олесюк, А.А. Праченко, Є.В. Родионова та інші. Однак окремі теоретичні засади створення та функціонування індустріальних парків, зокрема ознаки, їх класифікація, відмінності різних видів спеціальних економічних зон різноманітні та потребують подальших досліджень.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні в багатьох країнах світу створення індустріальних парків – новий тренд в організації технологічних та бізнес-процесів. Індустріальні парки визначаються як спеціальні промислові території з налагодженою енергосистемою та інфраструктурою, спрощеними регуляторними процедурами та пакетом інвестиційних стимулів для виробничих й науково-дослідних підприємств, що контролюються найчастіше однією компанією.

Індустріальні паки почали формуватися в кінці XIX ст. Перший у світі індустріальний парк «Trafford Park» засновано в 1896 році. Він розташований недалеко від Манчестера, міста, розташованого в Північно-Західній Англії, загальною площею близько 12 кв.км. Одним з головних переваг «Trafford Park» було його розташування недалеко від залізниці та Манчестерського каналу, завдяки якому дана місцевість була зручною для розміщення промислових підприємств. Земля, на якій знаходиться «Trafford Park», належала аристократичній родині Де Траффорд з XII століття. У 1896 році територія була викуплена підприємцем Ернестом Хулі. Згодом Ернест Хулі спільно з Маршаллом Стивенсом створили індустріальний парк «Trafford Park Estates Ltd». Першим резидентом промислового парку стала компанія «Manchester Patent Fuel Company» у 1898 році. Першим американським резидентом, який побудував на території парку свій завод, стала компанія «Westinghouse Electrical Company» у 1899 році. Власник даного підприємства Джордж Вестінгаус побудував недалеко від індустріального парку село, що містить 700 житлових будинків, магазини, школи, їдальні, танцювальний зал, церкву й кінотеатр. Так, в першому індустріальному парку була створена не тільки інженерна та транспортна, а й соціальна інфраструктура. У промисловому парку «Trafford Park». У 1911 році Генрі Форд розмістив свій автомобільний завод. До 1914 року «Trafford Park» охоплює машинобудівні компанії, заводи з виробництва борошна, деревини та спеціалізовані підприємства такі, як компанії, що займаються удосконаленням гумових шин. Завдяки Манчестерському каналу індустріальний парк став центром харчової промисловості і центральним, транзитним та розподільним складом місцевої продукції. У 1981 році територія промислового парку отримала статус Зони вільного підприємництва, що сприяло подальшому активному розвитку парку. В даний час індустріальний парк «Trafford Park» залишається одним з найбільш великих промислових парків Європи [1, 2, 3,4].

З 1970-х років почався найбільш активний розвиток та поширення промислових парків по всьому світу. Відмінною рисою розвитку і становлення індустріальних парків в Європі та США є їх виникнення у вже існуючих кластерах та індустріальних зонах з чітко сформованою спеціалізацією.

У Великобританії індустріальні парки почали найбільш активно розвиватися з 1930-х років як один з інструментів боротьби з економічною кризою – Великою депресією. Аж до 1960 року промислові парки будувалися і заповнювалися відповідно до законів, що регулюють розташування підприємств. В результаті до 1960 року в Великобританії функціонувало 46 індустріальних парків. Одним з найбільших індустріальних парків є Milton Park [2].

Першим індустріальним парком створеним у Німеччині є промисловий парк «Euro-Industriepark Munchen», заснований в 1963 році. Активно розвиватися індустріальні парки в країні почали у 80-х роках ХХ ст. Так, до 1984 року вже функціонувало близько 22 індустріальних парків [5]. У Німеччині найбільш чітко простежується тенденція історичного формування індустріальних парків за спеціалізаціями – хімічна обробка, металургія, цементна, керамічна та паперова промисловість.

На території Польщі функціонує 77 індустріальних та технологічних парків, що формуються на територіях спеціальних економічних зон. Вони закріплені на законодавчому рівні. У 1994 році розроблено «The Polish Act of 1994 on Special Economic Zones», який регулює діяльність таких зон. В Чехії у 1998 році впроваджена державна програма з розвитку індустріальних парків. Протягом 7 років було створено близько сотні індустріальних парків. У Туреччині з 2002-2016 рік було створено 284 індустріальних парків або так званих організованих промислових зон, 206 з яких загальною площею понад 58 тис. га вже почали функціонувати [6, 7].

У США перший індустріальний парк розмістився біля Чикаго у 1907 році. З 1940-х років почали з'являтися парки з ініціативи федеральної та муніципальної влади, а набули широкого поширення лише в 1960 – 1970-х роках. Так, до 1970 року в країні налічувалися понад 2 тис. парків. Основною причиною розвитку промислових парків і перенесення виробничих майданчиків за місто стали певні технологічні та економічні зміни: подорожчання оренди землі та приміщень в місті, утруднення міського транспортного руху у зв'язку зі збільшенням кількості автомобілів, збільшення виробничих площ внаслідок переходу до методу конвеєрного складання продукції. Надалі загальна кількість індустріальних парків США продовжувало збільшуватися: до 1989 року їх чисельність сягнула 9,4 тис. парків [8].

У 1980 році у Китаї були створені перші спеціальні економічні зони. Їй вже станом на 2006 рік там функціонувало 54 національні зони технологічного розвитку, по суті індустріальних парків. [1].

В Україні індустріальні парки почали формуватися у 90-х роках. Зважаючи на успішний світовий досвід, ряд регіонів України ініціювали створення таких парків на своїх територіях. Так, індустріальні парки були включені до стратегій соціально-економічного розвитку більшості регіонів України. У деяких регіонах були прийняті окремі детальні програмні та інші документи щодо створення та розвитку індустріальних парків на їх територіях, зокрема у 2007 р. рішенням Харківської обласної ради затверджено «Програму створення індустріального парку «Рогань»» в Харківській області [9, 10].

Незважаючи на чисельні декларації, в Україні індустріальні парки знаходяться фактично у зородковому стані.

Законодавчу основу для створення і функціонування індустріальних парків становлять: Конституція України, Цивільний кодекс України, Господарський кодекс України, Земельний кодекс України, Податковий кодекс України, Митний кодекс України, Закон України «Про індустріальні парки», Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» та інші нормативно-правові документи.

В Законі України «Про індустріальні парки» надане наступне визначення: «індустріальний (промисловий) парк (далі – індустріальний парк) – визначена ініціатором створення індустріального парку відповідно до містобудівної документації облаштована відповідною інфраструктурою територія, у межах якої учасники індустріального парку можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, а також науково-дослідну діяльність, діяльність у сфері інформації і телекомунікацій на умовах, визначених цим Законом та договором про здійснення господарської діяльності у межах індустріального парку.

Згідно ДБН Б.2.2-12:2019 у складі індустріального парку відповідно до містобудівної документації територія облаштована відповідною інфраструктурою, у межах якої учасники можуть здійснювати господарську діяльність у сфері переробної промисловості, інформації та телекомунікацій, а також науково-дослідну діяльність на умовах, визначених Законом «Про індустріальні парки», та відповідним договором.

Згідно з нормативними та законодавчими документами визначають наступні вимоги при створенні та функціонуванні індустріальних парків [11, 12]:

- земельна ділянка, використання якої планується для створення та функціонування індустріального парку, може розташовуватися у межах або за межами населених пунктів;
- земельна ділянка повинна належати до земель промисловості та бути придатною для промислового використання з урахуванням умов та обмежень, встановлених відповідною містобудівною документацією;
- слід використовувати вільні від забудови території, території існуючих підприємств та промислових районів, які втрачають своє виробниче значення;
- доцільно розташовувати парки в зоні забезпеченості надійної транспортної доступності і залізничними магістралями, транспортними вузлами – морськими і аеропортами, вокзалами і логістичними центрами;

- площа земельної ділянки або сукупна площа суміжних земельних ділянок повинна становити не менше 15 гектарів та не більше 700 гектарів;
- строк використання земельної ділянки у межах індустріального парку повинен бути не менше 30 років з дня прийняття рішення про створення індустріального парку;
- використання земельних ділянок у межах індустріальних парків повинно відповідати санітарно-епідеміологічним та екологічним вимогам.

Створення індустріальних парків впродовж багатьох десятиліть широко використовується в багатьох країнах світу, однак процеси формування індустріальних парків в Україні, незважаючи на прийняття відповідного закону та Державної стратегії регіонального розвитку [13], знаходяться лише на початковій стадії та стикаються з цілим рядом проблем.

Близьким поняттям до індустріального парку є промислова зона. Основною їх відмінністю є наявність в індустріальних парків єдиної концепції розвитку території, що передбачає створення пулу орендарів, єдиної системи управління, надання комунальних, інформаційних, охоронних та інших послуг [14].

Розглядаючи індустріальні парки, важливо з'ясувати їх сутність, основні ознаки та характеристики.

У роботі Дж. Відова «Індустріальні парки – історія, сучасність і вплив на зайнятість» приведено 4 покоління індустріальних парків [5].

Період першого покоління (1970-ті роки). В цей період індустріальні парки були заповнені складальними цехами та складськими приміщеннями. Автозаправні станції займали не більше 10-15% території індустріального парку.

Друге покоління (1975–1985 роки). В цей період резиденти парків функціонували у сферах науки, технологій та бізнесу. В якості ключової характеристики – складна структура парків.

Третє покоління (друга половина 1980-х років). Цей період відрізняється гнучким використанням території, зростанням адміністративного персоналу, наданням широкої лінійки послуг, поширенням резидентів, що спеціалізуються у сфері інформаційних технологій.

Четверте покоління (з середини 1990-х років). Характеризується наявністю адміністративних будівель і широкої лінійки послуг, що надаються. Резиденти промислових парків використовують передові технології, складські приміщення переносяться за територію індустріальних парків, підвищується значущість зон відпочинку для співробітників парків. З другої половини 1990-х років індустріальні парки стають елементом глобалізації.

Б. Вебер і Х. Альфен сформулювали базові класифікаційні ознаки індустріальних парків, що застосовуються на практиці. Це Greenfield – майданчик не зайнятий діючим підприємством та Brownfield – майданчики на яких є діючі виробництва. Також, виділяють комплексні парки, які мають ознаки Greenfield і Brownfield [15, 16].

За Л.Я. Бенівською основними характеристиками індустріальних парків є наявність промислової землі, інженерної інфраструктури, керуюча компанія, забезпечення юридичних умов. Автор виділяє ряд класифікаційних ознак та згруповує основні види індустріальних парків [17]:

- за типом виробничих майданчиків (Грінфілд – це нові парки, побудовані з нуля. Браунфілд – це старі, що виникли на місці колишніх промислових зон);
- за правом власності (муніципальні та приватні);
- за галузевою структурою (універсальні та спеціалізовані);
- за статусом (не включений до реєстру індустріальних парків, зі статусом національного проєкту, включений до реєстру індустріальних парків);
- за регіональною приналежністю (в межах одного муніципалітету та міжмуніципальні).

М. Беркович та Н. Антипіна пропонують наступну класифікацію індустріальних парків [18]:

- за формою власності;
- за типом виробничого майданчика (наявності готових виробничих приміщень для здійснення діяльності резидентами);
- за спеціалізацією (з точки зору галузевої приналежності);
- за стадією реалізації проєкту;
- за типами резидентів;
- за наявністю сертифіката індустріального парку;
- за терміном функціонування (створені на певний період або без обмеження терміну);
- за терміном розміщення резидентів.

Одним з найважливіших питань є місце розміщення індустріального парку. Це вільна від забудови територія без наявної інфраструктури (тип Greenfield) або промислові майданчики колишніх промислових підприємств, де є певна інфраструктура (тип Brownfield).

Г.В. Олексюк пропонує порівняльну характеристику місць розміщення індустріальних парків [19].

До переваг розміщення типу Greenfield відноситься: можливість вільного планування виробничих приміщень; оптимальна інфраструктура, яка будується за рахунок коштів Державного бюджету. До недоліків автор відносить:

необхідний час і додаткові інвестиції на будівництво об'єктів інфраструктури парку, що може відтіснити оптимальність створення виробничих потужностей; учасники індустріального парку, які мають різну профільність виробництва, мають узгоджувати свої потреби стосовно споживання енергоносіїв, прокладання мереж, що потребує певних зусиль і часу.

Переваги типу Brownfield: наявність готових інженерних мереж, джерел і потужностей подання енергоносіїв учасникам індустріального парку зможе знизити потребу коштів на їх реанімування, у порівнянні з будівництвом нових; за таким принципом можна перепрофілювати виробничі цехи, офіси, склади та іншу інфраструктуру, включаючи транспортну.

Недоліки: Певній частині інвесторів нецікаві старі виробничі приміщення, збудовані десятки років назад, без можливості енергоощадності, з гігантами-цехами, неефективністю внутрішнього планування та інших недоліків, які неприпустимі в час перспективних технологій та інновацій.

Головною сучасною тенденцією розвитку індустріальних парків Європи є створення еко-індустріальних парків і перехід існуючих парків на екологічне виробництво. В рамках еко-індустріальних парків забезпечується взаємодія компаній сектора високих технологій за рахунок наявності розвиненої інфраструктури й надання необхідних послуг.

За рахунок створення еко-індустріальних парків вирішуються також питання підвищення енергетичної ефективності національної економіки та зниження її негативного впливу на навколишнє середовище. Китай вже прийняв законодавство з просування економіки замкнутого циклу на національному рівні, де формування в країні еко-індустріальних парків грає першорядну роль. У Південній Кореї прийнята Стратегія зеленого розвитку (Green Growth Strategy), де також важливе значення надається створенню індустріальних парків з особливою увагою до питань мінімізації негативного впливу виробничих процесів на навколишнє середовище [20].

Висновки. Таким чином, до основних характеристик індустріальних парків належать: наявність промислової землі; площа території від 15 до 700 гектарів; строк використання не менше 30 років; наявність відповідної інженерної інфраструктури; керуюча компанія, забезпечення юридичних умов; підприємства, що розміщені на території індустріального парку здебільшого пов'язані технологічним ланцюгом та спільним використанням території, послуг, що надає керуюча компанія.

Виходячи з аналізу створення та функціонування існуючих індустріальних парків світу, вони грають велику роль у забезпеченні випереджального розвитку економіки країни. Створення індустріальних парків

і показники його діяльності істотно впливають на соціально-економічний стан регіонів і територій.

Україна має колосальний потенціал активізації промислового розвитку через механізм індустріальних парків. Але є ряд значних проблем, які необхідно вирішувати, а саме: вдосконалення законодавства, яке сприятиме створенню та функціонуванню індустріальних парків; відсутність конкурентного ринку керуючих компаній; наявність розвиненої інфраструктури; не забезпечується по-справжньому пільговий режим їх функціонування; низька інвестиційна привабливість держави в цілому.

Список використаних джерел

1. Галасюк В.В. Індустріальні парки: світовий досвід та перспективи створення в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/33691/1/7.pdf>.
2. Мамедьяров З. Индустриальные парки: от Манчестера до Лиссабона / З. Мамедьяров. – Эксперт. – 2016. – № 50. – С. 42–43.
3. Metropolitan Vickers – Our Manchester [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://manchesterhistory.net/manchester/gone/metrovicks.html>
4. Trafford Park Industrial Estate. Industrial Estate Research. Old Oak and Park Royal Development Corporation. – Regeneris Consulting Ltd. – 2016. – P. 28–35.
5. Vidova J. Industrial Parks – History, Their Present and Influence on Employment. – 2010. – Volume X. – Issue 1.
6. The Act of 20 October 1994 On Special Economic Zones [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.infor.pl/akt-prawny/562012,ustawa-o-specjalnych-strefach-ekonomicznych.html>.
7. East Marmara Development Agency [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://en.marka.org.tr/sayfa/202/250/document-archive>.
8. Peddle M.T. Planned Industrial and Commercial Developments in the United States: A Review of the History, Literature and Empirical Evidence Regarding Industrial Parks and Research Parks. – Economic Development Quarterly. – 1993. – Vol. 7. № 1. – P. 107–124.
9. Єгорова О.О. Щодо заходів стимулювання створення та функціонування індустріальних парків в Україні. Аналітична записка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1340/>.
10. Молдаван О.О. Доцільність запровадження індустріальних парків в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.nbu.gov.ua/handle/123456789/36177>.

11. Планування і забудова територій: ДБН Б.2.2-12:2019. – К.: Мінрегіон, 2019. – 185 с.
12. Про індустриальні парки [Електронний ресурс]: за станом на 21 червня 2012 р. / Верховна Рада України // Відомості Верховної Ради України. – 2013. – №22. – Ст. 212. – (Закон України № 5018-VI).). – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text>.
13. Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: Індустриальні парки в Україні [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.me.gov.ua>.
14. Митрофанова И.В. Преимущества и проблемы организации регионального промышленного комплекса в формате индустриального парка / И.В. Митрофанова, И.А. Митрофанова, Э.В. Родионова, М.Г. Майорникова // Известия ВолгТУ. – Волгоград, 2013. – № 11. – С.96–103.
15. Weber V. Infrastructure as an Asset Class: Investment Strategies, Project Finance and PPP / V. Weber, H. W. Alfen. – John Wiley & Sons, 2010. – 284 p.
16. Праченко А.А. О подходах к классификации индустриальных парков / А.А. Праченко // Вестник ВГУ. – Воронеж, 2019. – № 4. – С. 50–55.
17. Беновська Л.Я. Індустриальні парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти / Л.Я. Беновська // Соц.-ек. проблеми сучас.періоду України. – Львів, 2014. – Вип. 3(107). – С. 509–517.
18. Беркович М.И. Особенности и классификация индустриальных парков: региональный аспект / М.И. Беркович, Н.И. Антипина // Вестник Костромского гос. техн. ун-та. – Кострома, 2013. – № 1 (3). – С. 25–28.
19. Олексюк Г.В. Індустриальні парки України: від концепції до реальності / Г.В. Олексюк // Регіональна економіка. – 2017. – Вип. №1. – С. 98–105.
20. Любарская М.А. Роль сферы услуг в развитии экотехнопарков в России / М.А. Любарская, С.В. Киселев, В.П. Пилявский // Вестник ТвГУ. – 2018.– №1. – С. 185–192.

к.т.н. Панкеева А.Н., Черноносова Т.А. Мороз Н.В.,
Харьковский национальный университет
городского хозяйства имени А.Н. Бекетова

СОЗДАНИЕ И ФУНКЦИОНИРОВАНИЕ ИНДУСТРИАЛЬНЫХ ПАРКОВ

В статье проводится исследование создания и функционирования индустриальных парков. Уровень развития промышленности, инфраструктуры

и возможности их качественной модернизации и интеграции с современной городской средой определяет экономический потенциал страны. Потенциал активизации промышленного развития достигается через механизм индустриальных парков. Размещение индустриальных парков на свободных от застройки территориях или уже на сложившихся промышленных территориях требуют особого внимания. В статье рассматривается опыт создания и функционирования индустриальных парков на примере стран мира. Отличительной особенностью развития и создания индустриальных парков в Европе и США является их создание в уже существующих кластерах и индустриальных зонах с четко сформированной специализацией или на территориях специальных экономических зон. Исследована классификация индустриальных парков. Определены их особенности и характеристики, которые необходимо учитывать при инициировании их создания и дальнейшего развития.

Рассмотрена законодательная основа для создания и функционирования индустриальных парков. В Украине не в полном объеме на законодательном уровне решены вопросы создания и функционирования индустриальных парков, которые позволят в полном объеме получить эффект от их функционирования.

Процессы формирования индустриальных парков в Украине, несмотря на принятие соответствующего закона и концепции развития, находятся лишь на начальной стадии и сталкиваются с целым рядом проблем, которые требуют детального рассмотрения и усовершенствования, а именно: отсутствие конкурентного рынка управляющих компаний; наличие развитой инфраструктуры; не обеспечивается по-настоящему льготный режим их функционирования; низкая инвестиционная привлекательность государства в целом и др.

Ключевые слова: индустриальные парки; специальные экономические зоны; промышленные территории; промышленная зона.

PhD Pankeieva Anna, Chernonosova Tetiana, Moroz Natalia,
O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv

ESTABLISHMENT AND FUNCTIONING OF INDUSTRIAL PARKS

The article studies the creation and functioning of industrial parks. The potential for intensifying industrial development is achieved through the mechanism of industrial parks. The placement of industrial parks in areas free from building or already in existing industrial areas require special attention. The article examines the

experience of the creation and functioning of industrial parks on the example of the countries of the world. A distinctive feature of the development and creation of industrial parks in Europe and the USA is their creation in already existing clusters and industrial zones with a clearly defined specialization or in the territories of special economic zones. The classification of industrial parks has been investigated. Their features and characteristics have been determined, which must be taken into account when initiating their creation and further development. The legislative basis for the creation and functioning of industrial parks is considered. The processes of formation of industrial parks in Ukraine, despite the adoption of the relevant law and development concept, are only at the initial stage and face a number of problems that require detailed consideration and improvement, namely: the lack of a competitive market for management companies; developed infrastructure; a truly preferential mode of their functioning is not provided; low investment attractiveness of the state as a whole, etc.

Key words: industrial parks; special economic zones; industrial territories; industrial zone.

REFERENCES

1. Halasiuk V.V. Industrialni parky: svitovyi dosvid ta perspektyvy stvorennia v Ukraini [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://dspace.tneu.edu.ua/bitstream/316497/33691/1/7.pdf> {in Ukrainian}.
2. Mamediarov Z. Yndustrialnye parky: ot Manchestera do Lyssabona /Z. Mamediarov. – Ekspert. – 2016. – № 50. – S. 42–43 {in Ukrainian}.
3. Metropolitan Vickers – Our Manchester [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://manchesterhistory.net/manchester/gone/metrovicks.html> {in English}.
4. Trafford Park Industrial Estate. Industrial Estate Research. Old Oak and Park Royal Development Corporation. – Regeneris Consulting Ltd. – 2016. – P. 28–35 {in English}.
5. Vidova J. Industrial Parks – History, Their Present and Influence on Employment. – 2010. – Volume X. – Issue 1 {in English}.
6. The Act of 20 October 1994 On Special Economic Zones [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://www.infor.pl/akt-prawny/562012,ustawa-o-specjalnych-strefach-ekonomicznych.html> {in English}.
7. East Marmara Development Agency [Electronic Resource]. – Mode of access: <http://en.marka.org.tr/sayfa/202/250/document-archive> {in English}.
8. Peddle M.T. Planned Industrial and Commercial Developments in the United States: A Review of the History, Literature and Empirical Evidence

Regarding Industrial Parks and Research Parks. – Economic Development Quarterly. – 1993. – Vol. 7. № 1. – P. 107–124 {in English}.

9. Iehorova O.O. Shchodo zakhodiv stymuliuвання створення та функціонування індустриальних парків в Україні. Аналітична записка. [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/articles/1340/> {in Ukrainian}.

10. Moldavan O.O. Dotsilnist zaprovadzhennia індустриальних парків в Україні [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/36177> {in Ukrainian}.

11. Planuvannia i zabudova terytorii: DBN B.2.2-12:2019. – K.: Minrehion, 2019. – 185 s {in Ukrainian}.

12. Pro індустриальні парки [Elektronnyi resurs]: за станом на 21 червня 2012 р. / Verkhovna Rada Ukrainy // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. – 2013. – №22. – Ст. 212. – (Zakon Ukrainy № 5018-VI).). – Rezhym dostupu: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5018-17#Text> {in Ukrainian}.

13. Ministerstvo ekonomichnoho rozvytku i torhivli Ukrainy: Індустриальні парки в Україні [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.me.gov.ua> {in Ukrainian}.

14. Mitrofanova I.V. Preimushchestva i problemy organizatsii regional'nogo promyshlennogo kompleksa v formate індустриального парку / I. V. Mitrofanova, I. A. Mitrofanova, E.V. Rodionova, M.G. Majornikova // Izvestiya VolgTU. – Volgograd, 2013. – № 11. – S.96–103 {in Russian}.

15. Weber B. Infrastructure as an Asset Class: Investment Strategies, Project Finance and PPP / B. Weber, H. W. Alfen. – John Wiley & Sons, 2010. – 284 p {in English}.

16. Prachenko A.A. O podhodah k klassifikatsii індустриальних парків / A.A. Prachenko // Vestnik VGU. – Voronezh, 2019. – № 4. – S. 50–55 {in Russian}.

17. Benovska L.Ya. Індустриальні парки як інструмент розвитку регіональної економіки: теоретичні аспекти / L.Ya. Benovska // Sots.-ek.problemy suchas.periodu Ukrainy. – Lviv, 2014. – Vyp. 3(107). – S. 509–517 {in Ukrainian}.

18. Berkovich M.I. Osobennosti i klassifikatsiya індустриальних парків: regional'nyj aspekt / M.I. Berkovich, N.I. Antipina // Vestnik Kostromskogo gos. tekhn. un-ta. – Kostroma, 2013. – № 1 (3). – S. 25–28 {in Russian}.

19. Oleksiuk H.V. Індустриальні парки України: від концепції до реальності / H.V. Oleksiuk // Rehionalna ekonomika. – 2017. – Vyp. №1. – S. 98–105 {in Ukrainian}.

20. Lyubarskaya M.A. Rol' sfery uslug v razvitii ekotekhnoparkov v Rossii / M.A. Lyubarskaya, S.V. Kiselev, V.P. Pilyavskij // Vestnik TvGU. – 2018. – №1. – S. 185–192 {in Russian}.